

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. І.І. МЕЧНИКОВА
ГАЗЕТА "КРАЄЗНАВСТВО. ГЕОГРАФІЯ. ТУРИЗМ"

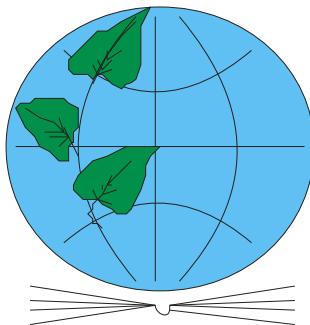

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

V Всеукраїнської науково-практичної конференції

(з міжнародною участю)

"Географія та екологія: наука і освіта"

10-11 квітня 2014 року

(до 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка
та до 60-тої річниці утворення Черкаської області)

УМАНЬ 2014

Редакційна колегія:

Браславська О.В. – доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри географії та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини, голова оргкомітету.

Половка С.Г. – доктор геологічних наук, професор, зав. кафедри загального землезнавства та геології, УДПУ імені Павла Тичини, заступник голови оргкомітету.

Совгіра С.В. – доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри хімії, екології та методики їх навчання, УДПУ імені Павла Тичини.

Ярошинська О.О. – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з наукової роботи, УДПУ імені Павла Тичини.

Коберник О.М. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту природничо-математичної та технологічної освіти, УДПУ імені Павла Тичини.

Денисик Г.І. – доктор географічних наук, професор, зав. кафедри географії, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Топчієв О.Г. – доктор географічних наук, професор, зав. кафедри соціальної і економічної географії, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова.

Гончаренко Г.Є. – кандидат біологічних наук, доцент, зав. науковою лабораторією «Екологія і освіта», УДПУ імені Павла Тичини.

Осадчий О.С. – кандидат с/г наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини.

Серебрій В.С. – головний редактор газети "Краєзнавство. Географія. Туризм".

Якимчук Р.А. – кандидат біологічних наук, доцент, декан природничо-географічного факультету, УДПУ імені Павла Тичини.

Кравцова І.В. – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини.

Миколайко В.П. – кандидат с/г наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини.

Ситник О.І. – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини.

Лаврик О.Д. – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини.

Черненко Т.М. – викладач кафедри загального землезнавства та геології, УДПУ імені Павла Тичини, відповідальний секретар.

Географія та екологія: наука і освіта : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю), м. Умань, 10-11 квітня 2014 р. / відп. ред. О.В.Браславська. – Умань ВПЦ «Візаві», 2014. – 371 с.

Збірка містить матеріали, доповіді та тези, якими охоплено широкий спектр географічних і екологічних досліджень. Під час роботи конференції висвітлено такі питання:

1. Фундаментальні та прикладні дослідження в географії: досягнення, проблеми, перспективи.
2. Ландшафтно-екологічний моніторинг України.
3. Активні форми і методи навчання географії та екології в закладах освіти.

6. Кузик Б. М. Кіровоградщина: історія та сучасність Центру України / Б. М. Кузик, В. В. Білошапка. – В 2Т.- Д.:АРТ - ПРЕС, 2005.-Т.1.- 496 с.
7. Маринич О. М. Фізична географія України / О. М. Маринич, П. Г. Шищенко. – К.: Знання, 2006. – 512 с.

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК СПОСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ УЧНІВ З ГЕОГРАФІЇ

Сльо́за Н. В., аспірант

НПУ імені М. П. Драгоманова

nataliasloza@gmail.com

Нині в загальноосвітній школі фактично переважає репродуктивне навчання. Тому випускники шкіл майже не здатні самостійно розв'язувати проблеми, виконувати практичні завдання, не можуть мислити діалектично, систематично. Їм бракує творчої уяви, винахідливості. Ось чому таким актуальним є питання розвитку самостійності учня, його творчого потенціалу, активності в пізнанні, практичного спрямування теоретичних знань.

Сьогодні переорієнтація процесу навчання в бік самостійності здобуття знань зумовлена тим, що нова парадигма освіти самостійну навчальну роботу відносить до однієї з основних форм організації навчального процесу в загальноосвітній школі. Самостійна робота – вид діяльності учнів, при якому в умовах систематичного зменшення прямої допомоги вчителя виконуються навчальні завдання, що сприяють свідомому і міцному засвоєнню знань, умінь та навичок, формуванню пізнавальної самостійності як риси особистості учня.

Технологія навчання на основі методу проектів представляє один з можливих способів розвитку самостійності учнів. Означена технологія використовується для побудови процесу навчання, орієнтованого на самостійну роботу учнів.

У працях вітчизняних та зарубіжних учених проблема реалізації методу проектів розглядається із загальнопедагогічних позицій (В. Гузеєв, Н. Кисельова, І. Колесникова, М. Морозова, О. Новиков) і методичних особливостей застосування (О. Волжина, Л. Масол, Н. Матяш, Є. Полат, Г. Сазоненко, В. Симоненко).

Метод проектів розглядають і учителі географії та вчені-методисти природничих напрямів (Г. Довгань, С. Кобернік, О. Комдюк, О. Крилов, Г. Леонтєва, А. Летягін, В. Ніколіна, Н. Петрова, О. Стадник, О. Топузов, І. Чорноморець, Д. Яценко).

Попри здобутки, що досягнуті в теорії, методиці та педагогічній практиці, проблема дослідження методу проектів, як однієї з форм організації самостійної роботи учнів не втрачає актуальності та потребує подальшого вивчення.

Мета авторського пошуку полягає у визначенні ролі методу проектів як форми самостійної роботи учнів у навчальному процесі загальноосвітньої школи.

Відповідно до мети було виокремлено такі основні задачі дослідження:

- проаналізувати психолого-педагогічну та методичну літературу з проблеми дослідження;

- визначити і розкрити можливості використання методу проектів як прогресивної технології розвитку самостійності учнів на уроках географії.

В «Українському педагогічному словнику» С.У. Гончаренко зазначає, що «Метод проектів – організація навчання, за якою учні набувають знань і навичок у процесі планування й виконання практичних завдань – проектів...» [5, 205].

Метод навчальних проектів є одним із методів, який суттєво збагачує навчальний процес школи. Він є одним із активних методів проведення занять, який передбачає, парну чи групову (але самостійну) діяльність тих, хто навчається, що забезпечує гарантоване досягнення спланованого результату.

В. Ніколіна вважає, що метод проектів «становить основу технології проектного навчання, зміст якого полягає в самостійному освоєнні школярами навчального географічного матеріалу і створенні конкретного продукту, що дозволяє школярам пережити ситуацію успіху, самореалізації» [2, 40].

Мета навчального проектування - створення педагогом під час навчального процесу таких умов, за яких результатом є індивідуальний досвід самостійної діяльності учнів.

Основне завдання: навчити учнів самостійно здобувати знання, застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань.

Досить складним є питання про ступінь самостійності учнів, які працюють над проектом. Вона залежить від вікових та індивідуальних особливостей школярів, їхнього попереднього досвіду проектної діяльності, складності теми проекту, характеру взаємин у групі. Необхідно підібрати такі види й продукти проектної діяльності, які були б адекватними віку учасників проекту.

Технологія навчання на основі методу проектів представляє один з можливих способів самостійної роботи учнів, у процесі якого ставиться навчальне завдання з вихідними даними і окреслюються заплановані результати. Усе інше учні виконують самостійно: намічають проміжні завдання, шукають шляхи їх вирішення, діють, порівнюють результати дослідження, коригують діяльність.

Аналіз організації проектувальної діяльності з учнівською молоддю дозволяє виділити основні етапи проектної технології: початковий, основний, завершальний [1, 45].

Етап підготовки до роботи над проектом передбачає: створення ініціативної групи - школярів, пошук чи вибір проблеми, низки питань, котрі потребують вирішення; визначення теми; формулювання цілей та встановлення конкретних завдань; обговорення методів та засобів реалізації; збір необхідної початкової інформації; моделювання кінцевого результату; розробку критеріїв оцінювання проекту [3, 112].

Основний етап або практичний передбачає: збір та аналіз інформації, отриманої на основі самостійної роботи; пошук оптимального способу досягнення цілі проекту, побудова алгоритму діяльності, планування роботи; виконання запланованих кроків: спостереження, робота з літературою, анкетування, експеримент тощо. Результати обговорюються школярами в групах, після чого виробляються ідеї, версії, варіанти вирішення проблеми. Висунуті гіпотези перевіряються, зібрані матеріали готуються до захисту. Успіх проекту значною мірою залежить від оформлення його результатів.

Заключний етап або контрольний передбачає: аналіз результатів, формулювання висновків, їх коригування; оцінка якості проекту; консультації з експертами, консультації з керівником проекту; подання результатів (лабораторна робота, творчий звіт, виготовлення ілюстративного матеріалу: схеми, альбому, сценарію, альманаху, газети, відеорепортажу, створення сайту тощо); презентація, захист проекту [4, 32].

Під час усного захисту, що по формі нагадує процедуру обговорення наукової роботи, автори представляють, обґрунтовують актуальність, значення, новизну, і логіку свого проекту, відповідають на запитання слухачів та зауваження опонентів. Проте роботу над проектом не можна вважати завершеною без аналізу учнями ходу та результатів своєї діяльності, тобто проведення рефлексії.

Отже, аналіз педагогічної літератури з цього питання дає можливість з'ясувати, що технологія проектів на сьогодні - одна з найбільш розповсюджених видів самостійної роботи учнів. Як відзначають вітчизняні дослідники, проект - це система навчання, за якою учні набувають знань, умінь і навичок у процесі планування та виконання практичних завдань-проектів, що постійно ускладнюються. Під час роботи за проектом чільне місце посідає самостійність учнів та їхня активність, ініціативність, захопленість.

Список використаних джерел:

1. Морзе Н. В. Метод проектів та підготовка вчителів до його використання / Н. В. Морзе // Критичне мислення : зб. наукових праць. – Х: Веста, 2002. – С. 45.
2. Николина В.В. Метод проектов в географическом образовании // [Николина В.В.]; География в школе. – 2002. – № 6. –С.37-43.
3. Перспективні освітні технології: Наук.-метод. посібник / За ред. Г.С. Сазоненко. – К.: Гопак, 2000. – С. 112.
4. Самойленко Н. Б. Навчання учнів методом проектів / Н. Б. Самойленко // Проектна робота за рівнями, англійська мова: посібник / [упорядкув. Михайленко Т.] – К. : Шкільний світ, 2008. – С. 32.

Зміст

Браславська (Тімець) О.В., Половка С. Г.

ГЕОГРАФІЧНА ОСВІТА І НАУКА НА ЧЕРКАЩИНІ: ЗДОБУТКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ В УМАНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Арсененко І.А, Сорокіна Ц.В., Тишлек М.В.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ І ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНОЇ ГАЛУЗІ В ЗАПОРІЗЬКОМУ РЕГІОНІ

Арсененко І.А., Топалова О.І., Гапонова О.С.

ВИЗНАЧЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИХ РАЙОНІВ І ЇХ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В МЕЖАХ ЗАПОРІЗЬКОГО ПРИАЗОВ'Я

Барщевська Н.М.

АНТРОПОГЕННА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОБЕРЕЖНИХ РУСЛОВО-ЗАПЛАВНИХ КОМПЛЕКСІВ ДНІПРА В МЕЖАХ М. КИЄВ

Безлатня Л.О.

«ОНУФРІЄВСЬКИЙ ПАРК»: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

Берчак В.С.

ВОДНІ АНТРОПОГЕННІ ЛАНДШАФТИ ДОЛИНИ РІЧКИ УМАНКИ

Irene Bielinski

THE DEMOGRAPHIC SITUATION OF THE POPULATION OF BRUSSELS CAPITAL REGION

Бірюкова Н.В.

ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ГЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Вальчук-Оркуша О.М.

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАЛІЗНОДОРОЖНИХ ЛАНДШАФТІВ УКРАЇНИ

Witold Warcholik (Витолд Вархолик)

ГЕОГРАФ-ЕКСКУРСОВОД, ГЕОГРАФ-ГИД

Воровка В.П.

НАПРЯМИ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧЕНИХ З УСТАНОВАМИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Гавриленко О.П.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦКУРСІВ ДЛЯ МАГІСТРІВ

Гамкало М. З., Паньків Н. М.

РОЗВИТОК ГІРСЬКОЛИЖНОГО ТУРИЗМУ НА КУРОРТІ ДРАГОБРАТ

Гаталяк О.М.

ДЖЕРЕЛА ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЛИНИ ЯК ІСТОРИКО ГЕОГРАФІЧНОГО РЕГІОНУ

Гетьман В. І.

ДЕ ВЗЯТИ ЛЮДСТВУ ЕНЕРГІЮ?

Agnieszka Gil, Remigiusz Pasyna,

Multimedia geographical atlas of the world – educational revolution or a prevailing trend?

Грицевич В.С.

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПІЗНАННЯ ГЕОПРОСТОРОВОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА**

Грицевич В.С., Кіцера О.

**ГЕОГРАФО-КРАЄЗНАВЧЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ
СПАДЩИНИ НИЗОВОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОДИНИЦІ (НА ПРИКЛАДІ
ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Гришко С.В.

**ПАРАГЕНЕТИЧНІ ЗВ'ЯЗКИ У ЛІСОВИХ МАСИВАХ (НА ПРИКЛАДІ
СТАРОБЕРДЯНСЬКОГО ЛІСНИЦТВА)**

Даценко Л.М., Зав'ялова Т.В., Непша О.В., Прохорова Л.А., Матвеева О.В.
**ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ НЕСПРИЯТЛИВИХ ГЕОЛОГО-
ГЕОМОРФОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО
ПРИАЗОВЬЯ**

Денисик Б.Г.

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «РЕКРЕАЦІЙНИЙ ГЕОЕКОТОН»

Денисик Г.І.

**ДОСЛІДЖЕННЯ МІКРООСЕРЕДКОВИХ ПРОЦЕСІВ, ЯК НОВИЙ
НАПРЯМ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ЛАНДШАФТОЗНАВСТВА**

Джаман В.О.

**НАЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА НАСЕЛЕННЯ ЯК ЧИННИК
РОЗВИТКУ ЕТНОТУРИЗМУ В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Джаман Я.В.

**НАЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА НАСЕЛЕННЯ ЯК БАЗА РОЗВИТКУ
ЕТНОТУРИЗМУ В ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Witold Jucha

**Changes of hydrographic network in Tarnobrzeg Plain in XX century saved on
archival maps**

Добровольська Н.В.

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕХОДУ ЗЕМЛЕРОБСТВА
В УКРАЇНІ ДО ЕКОЛОГІЧНО ЗБАЛАНСОВАНОГО СТАНУ**

Дубенюк А.А.

**ТУРИСТИЧНІ КЛАСТЕРИ ЯК НОВА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ
В УКРАЇНІ**

Запорожець Л.М.

**РОЛЬ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ ДЛЯ
ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ**

Іванов Є. А., Ключник В. В.

**ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНО-ГОСПОДАРСЬКИХ
СИСТЕМ ПЕРЕДКАРПАТСЬКОГО СІРКОНОСНОГО БАСЕЙНУ**

Квасневська О.О.

**ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ОЙКОНІМІВ БАРСЬКОГО
РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Ковальчук І.П., Рожко О.В.

**ЕЛЕКТРОННИЙ АТЛАС СТАНУ І ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ
РЕСУРСІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО РАЙОНУ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ЕКОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

Ковальчук Т.І., Ковальчук І.П.

**ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО
РОБОТИ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ**

Козинська І.П.

**МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННА ОСНОВА ПРОМИСЛОВИХ
ЛАНДШАФТІВ РЕГІОНУ ВИДОБУТКУ УРАНОВИХ РУД В УКРАЇНІ**

Козинська І.П., Миргородська О.Л.

**МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННА ОСНОВА ПРОМИСЛОВИХ
ЛАНДШАФТІВ РЕГІОНУ ВИДОБУТКУ УРАНОВИХ РУД В УКРАЇНІ**

Конякін С.М.

**ГЕОЕКОСЕРЕДОВИЩНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ
ЕКОМЕРЕЖІ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Копилець Є.В.

**ТИПОВА ПРОГРАМА ГУРТКА «ГЕОГРАФІЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО»:
СПРОБА КРИТИЧНОГО АНАЛІЗУ**

Коржик В.П.

**СПЕЛЕО-КАРСТОВИЙ МОНІТОРИНГ: НЕОБХІДНІСТЬ І
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ**

Кравцова І.В., Осадчий О.С.

**УКРАЇНСЬКИЙ САДОВО-ПАРКОВИЙ ЛАНДШАФТ: ВИГАДКА ЧИ
РЕАЛЬНІСТЬ АНТРОПОГЕННОЇ ГЕОГРАФІЇ?**

Красноштан І.В.

**ВМІСТ ОСНОВНИХ ПЛАСТИЧНИХ РЕЧОВИН В ЛИСТОВОМУ
АПАРАТІ ВЕРГІНІЛЬНИХ КУЛЬТУР *QUERCUS ROBUR* L. В
РЕЗУЛЬТАТІ СТИМУЛЮВАННЯ ПЛОДОШЕННЯ**

Креховецька І. В.

**АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ОСВОЄНОСТІ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Крочак Рафал, Йозеф Партика, Роман Соя

**МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ ВПЛИВУ ВІТРОВИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ
НАДОВКІЛЛЯ**

Кугай М.С.

ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ НА ГЕОГРАФІЧНУ КАРТИНУ СВІТУ

Кушнір Л. М., Кушнір Г. Л.

**РОЛЬ АКТИВНИХ НАУКОВИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ
ЗАСВОЄННІ КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНИХ ЗНАНЬ СТУДЕНТАМИ-
ГЕОГРАФАМИ**

Лаврик О. Д.

«ПРАВИЛО ТРІАДИ» І ДОЛИННО-РІЧКОВІ ЛАНДШАФТИ

Ліхван В.Ф.

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Максютов А.О.

ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ ФОРМ І МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ

Манько А. М.

РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Марченко О.А.

ТУРИСТИЧНА ІНДУСТРІЯ: СТАН, ОЦІНКА І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ (на прикладі Запорізької області)

Матіщук О.А.

ПАЛЕОГЕОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОТЕРОЗОЙСЬКИХ КОНГЛОМЕРАТІВ СКЕЛЮВАТСЬКОЇ СВІТИ КРИВОРІЗЬКОЇ СТРУКТУРИ

Миколайко В.П.

ПОХОДЖЕННЯ, БОТАНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЦИКОРІЮ КОРЕНЕПЛІДНОГО ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В НАРОДНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Миколайко І.І.

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА АРЕАЛ ПОШИРЕННЯ ОБЛІПХИ КРУШИНОПОДІБНОЇ (*HIPPORHAE RHAMNOIDES* L.)

Михайленко Т.Ю.

НАУКОВІ ТОВАРИСТВА ПОДІЛЛЯ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ

Мішеніна Н.О., Стецюк В.В.

АНТРОПОГЕННІ РІЗНОВИДИ РЕКРЕАЦІЙНИХ ГЕОМОРФОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ

Нетробчук І.М.

ГРУНТОВО-ЕКОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ НА ПРИКЛАДІ РОКИТНІВСЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Паламарчук Л.Б.

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Н. Б. Пантелєєва

ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ БАЗИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

JÓZEF PARTYKA, ANNA KLASA, ANNA SOŁTYS-LELEK, BOGDAN WIŚNIEWSKI

Monitoring przyrodniczy w polskich parkach narodowych (na przykładzie Ojcowskiego Parku Narodowego) Monitoring of environment and nature in Polish national parks (on the example of Ojców National Park)

Dimitar Penerliev

Підкова О.М., Мисько К.А.

**ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОЇ ЗБАЛАНСОВАНОСТІ АГРОЛАНДШАФТІВ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Половка О. А.

**ПОГЛЯДИ ДРЕВНІХ ВЧЕНИХ НА ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ
РЕЛЬЄФУ ЗЕМНОЇ ПОВЕРХНІ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ В НАУКОВИХ
ПРАЦЯХ АКАДЕМІКА АН УРСР (НАН УКРАЇНИ) В. Г. БОНДАРЧУКА**

Полюдченков И. П., Полюдченков П. А.

**ОБ ОСОБЕННОСТЯХ ОРГАНИЗАЦИИ ТУРИСТИЧЕСКИХ ПОХОДОВ
С УЧАЩИМИСЯ ПО ТЕРРИТОРИИ РОССИИ (на примере похода
воспитанников Хотьковской школы-интерната по территории
Краснодарского края в период осенних каникул 2013 года)**

Помелуйко Юлія, Браславська О. В.

РЕТРОСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ

Порубай Н.Ю.

**ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СЕКЦІЇ ГЕОГРАФІЧНОГО ТА
ЕКОЛОГІЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА НА ОБЛАСНІЙ КРАЄЗНАВЧІЙ
КОНФЕРЕНЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**

Панкратенкова Д.О.

**ІСТОРИЧНИЙ ЗРІЗ ДОСЛІДЖЕННЯ ЧОРНОГО МОРЯ В
ХІХ СТОЛІТТІ**

Романів П. В., Наконечний А. Р.

**ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ БРЕНДУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК
ТУРИСТИЧНОЇ ДЕСТИНАЦІЇ**

Романів С. П.

**ДИЧЯЧО-ЮНАЦЬКИЙ ТУРИЗМ ЯК СКЛАДОВА ВИХОВАННЯ
ОСОБИСТОСТІ**

Рябоконт О. В.

**ПІЗНАННЯ НАТУРАЛЬНО-АНТРОПОГЕННИХ ЛАНДШАФТІВ:
ПОНЯТТЯ І ТЕРМІНИ**

Савицька О.В., Михайленко О.М.

**ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ ДЛЯ
СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Сеньків М.І.

**ГЕОЛОГІСТИКА: ПОНЯТТЯ, СУЧАСНИЙ СТАН І АНАЛІЗ
ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ**

Серебрій В.С.

КРАЄЗНАВЧА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ

Sytnyk I.

**ISSUE OF USE OF THE INDUSTRIAL HERITAGE SITES OF
QUEENSLAND, AUSTRALIA**

Ситник О.І.

**ВІДНЕСЕННЯ ОКРЕМИХ ТЕРИТОРІЙ ЦЕНТРАЛЬНОЇ УКРАЇНИ ДО
СТАРОПРОМИСЛОВИХ РАЙОНІ**

Сльоза Н. В.

**МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК СПОСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
УЧНІВ З ГЕОГРАФІЇ**

Совгіра С.В., Гончаренко Г.Є.

**ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ АКЦІЇ «ЧИСТЕ МІСТО –
ЧИСТА СОВІСТЬ»**

Соловьева Ю.А.

МОДЕЛИРОВАНИЕ НА УРОКАХ ГЕОГРАФИИ

Стецюк В.В.

**ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ НАУКОВИХ ТА ПРИКЛАДНИХ НАПРЯМКІВ
КАФЕДРИ ГЕОМОРФОЛОГІЇ ТА ПАЛЕОГЕОГРАФІЇ КИЇВСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Танасюк М.В., Ходан Г.Д.

**ГІДРОГЕОХІМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЛАНДШАФТІВ БУКОВИНСЬКОГО
ПЕРЕДКАРПАТТЯ**

Тарасюк Н.А., Тарасюк Ф.П.

**РЕГІОНАЛЬНІ ПРОЯВИ ГЛОБАЛЬНОГО ПОТЕПЛІННЯ (за даними
спостережень по метеостанції Луцьк)**

Удод Л.В.

ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗМІЩЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ПАРКІВ СВІТУ

Федоренко Ю.Ю.

**ТВОРЦІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ
УМІНЬ І НАВИЧОК**

Хаєцький Г. С.

**ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОБЛЕМИ МАЛИХ РІЧОК БАСЕЙНУ
ПІВДЕННОГО БУГУ**

Черненко (Копієвська) Т.М.

**ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ГЕОЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ
ЛАНДШАФТІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Чиж О.П.

**МІКРООСЕРЕДКОВІ ПРОЦЕСИ У РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ
ЛАНДШАФТІВ ПОДІЛЬСЬКИХ ПОЛІСЬ**

Швець Ю.С., Герасимчук О.О.

**ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ НА
КРИВОРІЖЖІ**

Шевчук С.М.

**ПРОФЕСОР ГРИГОРІЙ ВЕЛИЧКО – ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ГЕОГРАФ ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ**

Юровчик В.Г.

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ: СУТЬ, СТРУКТУРА, ФУНКЦІЇ, ВИДИ

Юрченко С.Ю.

**АНТРОПОГЕННІ ТИПИ МІСЦЕВОСТЕЙ ТА ЇХ РАЦІОНАЛЬНЕ
ВИКОРИСТАННЯ**

Яцентюк Ю.В., Татаренко Н. Ю.

ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Автори опублікованих матеріалів
НЕСУТЬ ПОВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
за точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.